1858. N°. 129.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 27 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 26 October.

Door de vereenigde vergadering van hoogheemraden en hoofdingelanden van Rijnland is tot rentmeester van het hoogheemraadschap benoemd de heer F. E. Verster, vroeger inspecteur der jagt en visscherij, te Noordwijk, in de plaats van wijlen mr. A. O. E. grave van Limburg Stirum. Voorts zijn herbenoemd tot secretaris de heer mr. J. T. Buys en tot hoofdopzigter de heer J. Kros.

— De minister van oorlog heeft eene circulaire aan het leger gerigt, waarbij wordt bepaald, dat de onderofficieren, die op hun kleedingsfonds schuld mogten hebben, daarvoor niet aan korting op hunne soldij onderworpen zullen worden.

— Van Rotterdam is naar de Kaap de Goede Hoop vertrokken het Ned. barkschip *Bulgersteyn*, kapitein Verhagen. Met dezen bodem doen 80 jeugdige emigranten de reis, die op ontvangen aanvraag door de aldaar bestaande commissie worden uitgezonden, en bovendien 50 andere personen, die op hoop van lotsverbetering derwaarts gaan; deze zijn meest allen ambachtslieden en arbeiders en daaronder bevinden zich vele huisvaders met hunne gezinnen.

— Uit Vlaardingen wordt gemeld, dat de haringvangst tot hiertoe bijzonder schraal uitvalt. Verscheidene schepen zijn binnengekomen, die 18 weken zijn uit geweest en niet meer dan van 60 tot 130 ton haring hebben gevangen, waarbij in aanmerking moet worden genomen, dat in vorige jaren de gemiddelde vangst 300 ton bedroeg.

— Te Ouddorp, op Overflakkee, werd Zaturdag avond ll. bij een kastelein een horologie verloot, waarbij, als naar gewoonte, een groot aantal boerenknapen tegenwoordig was. Door het gebruik van sterken drank opgewonden, geraakten zij in twist, die zoo hoog liep, dat zij elkander met messen aanvielen, en een der knapen zijne tegenpartij zulk een hevigen steek in den onderbuik toebragt, dat de ingewanden er uit kwamen, en hij aan de gevolgen daarvan is overleden. De dader is gevankelijk naar Brielle gebragt.

— Het exercitie-eskader onder bevel van den schout-bij-nacht F. X. R. 't Hooft, bestaande uit vijf schepen, is gisteren van het Nieuwe Diep naar de Middellandsche zee vertrokken.

— De longziekte onder het rundvee in Friesland is sterk aan het afnemen. Gedurende de negen eerste maanden van dit jaar zijn gestorven of afgemaakt 3724 runderen, terwijl dat getal over hetzelfde tijdvak in 1857 6562 runderen bedroeg.

— De hh. W. J. Bijzel, W. J. Prijn, H. J. Bergsma en E. J. Offerhaus, zijn door de prov. kerkbesturen van Zeeland en Drenthe als kandidaten tot de h. dienst toegelaten.

— Omtrent de valschheid, aan den voormaligen gemeente-ontvanger te Almelo ten laste gelegd, en die zijne inhechtenisneming heeft ten gevolge gehad, verneemt men dat die zou gepleegd zijn in de quitantiën wegens restitutie van accijns op wijn en gedistilleerd, in vele waarvan de cijfers van het aantal kannen uitgevoerden wijn of gedistilleerd en het bedrag der teruggbetaalde belasting schijnen veranderd en verhoogd te zijn, ten nadeele der gemeentekas.

— Te Veere had in de vorige week een treurig voorval plaats. Na het eindigen der tirailleurs-oefeningen zou de bezetting des Dingsdags feestelijk onthaald worden. Een jongeling van 22 jaren had de onvoorzigtigheid, bij het afgaan van den trap in de kazerne, een roekeloozen sprong te wagen, die hem mislukte, zoodat hij door het misgrijpen van eene hoogte van ongeveer 30 voet nederstortte, met het noodlottig gevolg dat zijn hoofd verpletterd werd en men geene teekenen van leven meer kon bespeuren.

— De *Bredasche Courant* weerspreekt het berigt van deputatiën der kadetten aan den kommandant en den gouverneur der academie, zoo als vroeger is berigt, en zegt, dat alles zich heeft opgelost in een besluit van den raad van toezigt, om de 12 oudste kadetten, zijnde één op de 6, met verlof naar huis te zenden, in afwachting van nadere bevelen deswege van het ministerie. Volgens die courant heeft zich het gebeurde aan de akademie volgenderwijze toegedragen. Door een kadet van het 2de studiejaar werd een stoot of stomp toegebragt aan een kadet van het 1ste of jongste studiejaar, omdat deze zwarigheid maakte eene van hem gevergde onverpligte dienst te volbrengen. De onderofficier, die van deze ongepaste handelwijze, waartegen steeds ten strengste gewaakt wordt, getuige was, gaf daarvan volgens zijn pligt kennis, en de schuldige kadet werd daarop met provoost gestraft. Eenige kadets wisten nu bij hunne makkers de overtuiging te doen ingang vinden, dat genoemde kadet het feit niet gepleegd had en alzoo onschuldig gestraft was. Over deze vermeende onregtvaardigheid ontstond misnoegen onder de kadetten van het 2de studiejaar, die, door eenige hunner aangezet, aan het ongenoegen besloten lucht te geven, door zich bij het eindigen der avondoefening in hunne leerkamer op te sluiten en in één oogwenk de lampen uit te dooven en eenige glasruiten te verbrijzelen. Slechts enkele minuten waren tot dit bedrijf noodig; bijna onmiddellijk was de orde hersteld en werd het gezag gehandhaafd. Spoedig volgde het onderzoek, waarbij, blijkbaar volgens afspraak, niemand zich als de hoofdschuldige wilde doen kennen, noch erkennen wilde dat hij aan de gepleegde baldadigheid had deel genomen.

— De schoolonderwijzer van de gemeente Linden, die, gelijk vroeger gemeld is, voor de arrond. regtbank te 's Hertogenbosch te regt stond wegens verstoring der godsdienstoefening in de r. k. kerk aldaar, is door de genoemde regtbank van dat misdrijf vrijgesproken, maar zijn zoon, insgelijks daarvan aangeklaagd, schuldig verklaard en tot eene geldboete van 50 cts veroordeeld. De officier van justitie is tegen dit vonnis in hooger beroep gekomen.

— Bij het onderzoek van hoofdstuk IV (*Justitie*) der staatsbegrooting voor 1859, heeft de organisatie der rijksveldwacht op nieuw een punt van ernstige overweging uitgemaakt. Er waren zeer vele leden, die zich bepaald tegen eene regeling der rijkspolitie langs dezen weg verklaarden. Velerlei grieven werden tegen de bestaande inrigting der rijkspolitie aangevoerd. Vrij algemeen was men van oordeel, dat zij leide tot verdringing van het gemeentelijk toezigt en alzoo de zelfstandigheid der gemeenten op dit punt bedreigt. Tot staving daarvan beriep men zich op de instructie voor de rijksveldwachters, waarbij een speciaal toezigt voorgeschreven wordt op de naleving van gemeente-verordeningen, dat bovendien door overdreven ijver der beambten vaak afdaalt tot eene kleingeestige en kwellende surveillance. Een ander gewigtig bezwaar tegen het bestaande ligt in den verwarden toestand, die in den boezem der rijkspolitie zelve heerscht. Ook werd gewezen op de aanzienlijke sommen voor deze inrigting benoodigd. De voor deze afdeeling aangevraagde som bedraagt nu reeds *f* 346,555 en het laat zich niet voorzien dat het daarbij zal blijven. Bij al deze bezwaren voegde zich de bedenking van velen voor de gevolgen dezer zich meer en meer openbarende zucht tot centralisering der politie. Op deze en andere gronden verklaarden zeer vele leden hunne goedkeuring aan dit onderdeel der begrooting niet te kunnen hechten.

Bij de behandeling van hoofdst. IX *A* zijn twee hoofdpunten ter sprake gebragt, namelijk: 1°. het voor memorie uittrekken bij art. 6 van het hoofdstuk van de *f* 416,500 voor renten der schatkistbiljetten; en 2°. de vermindering der som, die ter voldoening aan art. 9 der wet van den 27sten Sept. 1841 onder art. 15 van dit hoofdstuk voor amortisatie van schuld voorkomt. Verscheidene leden gaven te kennen, dat zij beide deze afwijkingen van de sedert verscheidene jaren gevolgde inrigting van dit hoofdstuk der begrooting ongaarne hadden gezien.

Bij het onderzoek van hoofdstuk X (*Oorlog*) is gebleken dat in de eerste plaats bij vele leden het hooge eindcijfer bevreemding heeft verwekt. Enkele leden bleven bij de meermalen geuite meening volharden, dat zij nimmer meer dan de door eenen vroegeren minister van oorlog als voldoende opgegeven som van *f* 10,400,000 zouden toestaan. Wat het stelsel van verdediging betreft, wenschte men nader te worden ingelicht omtrent het verband, waarin de nu voorgestelde legerorganisatie staat tot het stelsel, voorgedragen door het comité van defensie. Ten opzigte van de voorgestelde legerorganisatie heeft het bij de meerderheid der leden verwondering verwekt, zoo vele veranderingen te zien voorgesteld. Algemeen werd het hoogst wenschelijk geacht, dat er eindelijk eens eene bepaalde beslissing werd genomen omtrent de zamenstelling van ons leger in verband met ons verdedigingsstelsel. De voorgestelde legerorganisatie was volgens het gevoelen van vele leden niet bijzonder stelselmatig. De meerderheid vond het vreemd dat in de memorie van toelichting met geen enkel woord melding wordt gemaakt van de schutterij; zonder medewerking van de mobile schutterij meende men dat de in de memorie van toelichting vermelde strijdkrachten ten eenenmale onvoldoende zouden zijn om ons vaderland te verdedigen. Eindelijk is door verscheidene leden de reeds meermalen aangevoerde wenschelijkheid van een naauwer verband tusschen het leger in het moederland en dat in Ned. Indië ter sprake gebragt. Aan het slot van haar rapport geeft de commissie van rapporteurs te kennen, dat het haar duidelijk is gebleken de algemeene wensch der kamer te zijn, om zoo mogelijk eindelijk de gedurige debatten over ons verdedigingsstelsel en het cijfer der begrooting van oorlog, wat de hoofdzaak betreft, te kunnen doen ophouden, en tot die stabiliteit te komen, waarvan de minister van oorlog zelf gezegd heeft een voorstander te zijn.

Bij de overwegingen van het XIIde hoofdstuk heeft men vrij algemeen verklaard met groote bevreemding kennis te hebben genomen van de speci-

ficatie der uitgaven, die over het dienstjaar 1857 ten laste van dit hoofdstuk der begrooting zijn gebragt. Meer dan ooit is gedurende dat jaar de som van ƒ100,000, die op elke staatsbegrooting voor *onvoorziene uitgaven* ter beschikking der regering wordt gesteld, op eene wijze besteed, die met de eigenlijke bestemming van dien post weinig strookt en ook uit andere oogpunten afkeuring schijnt te verdienen. Men kan zich dan ook thans zeer goed begrijpen, dat de afgetreden minister van finantiën in der tijd zich tegen de mededeeling van deze specificatie aan de kamer heeft verzet. Al dadelijk heeft het de aandacht getrokken, dat de toegestane som van ƒ100,000 niet slechts in den loop van 1857 nagenoeg geheel is uitgeput, maar dat, volgens de memorie van toelichting, een bepaalde post, die jaarlijks ten laste van dit hoofdstuk pleegt gebragt te worden, daaruit niet heeft kunnen worden bestreden, zoodat in 't wezen der zaak meer is uitgegeven dan beschikbaar was; hetgeen niet anders dan als eene onregelmatigheid kan worden beschouwd en tot dienstvermenging leidt.

'S GRAVENHAGE, 26 October.

Z. M. heeft de 1ste luitenants F. C. H. Gorissen en A. N. Coblijn, van het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië, benoemd tot ridders der 4de kl. van de militaire Willems-orde, ter belooning van hun gehouden gedrag bij de krijgsverrigtingen op Timor in Augustus en September 1857. Ook zijn door Z. M. benoemd tot ridders der orde van den Nederl. Leeuw, de heeren F. J. P. Storm van 's Gravesande, vroeger adsistent-resident en magistraat en fiscaal van Palembang, thans algemeen ontvanger te Batavia, W. E. Kroesen, luit.-kolonel der infanterie van het leger in Nederl. Indië, laatstelijk waarnemend resident der Wester-afdeeling van Borneo, thans met verlof in Nederland, en H. de Bruyn, hoofd-ingenieur van den waterstaat in Nederl.-Indie.

— Tot raadsheer in het prov. geregtshof in Groningen is benoemd mr. A. Oudeman, thans regter-plaatsvervanger in de arr.-regtbank te Groningen.

— Het bevestigt zich dat het Z. M. onlangs behaagd heeft den minister van staat, den heer J. C. Baud, tot den adelstand te verheffen, en wel met den titel van baron.

— Z. M. de koning wordt, naar men verzekert, aanst. Vrijdag van het Loo in deze residentie terug verwacht.

— Z. M. de koning heeft bepaald, dat aan zijne talrijke arbeiders op het Loo, ook gedurende den winter, het zomerloon zal worden uitbetaald. De koning heeft ook eene aanzienlijke gift verleend aan een oppassend landbouwer, wiens woning onlangs tot den grond toe was afgebrand.

— De minister van koloniën zal op morgen geen gehoor verleenen.

— Door den gemeenteraad is tot marktschipper van hier op Leyden benoemd L. Verkoren.

— Den 2den November a. s. zal de gewone vergadering der provinciale staten van Zuidholland geopend worden.

— In de afgeloopen week is in den Oostkamppolder, nabij deze gemeente, eene allerstoutste daad gepleegd jegens den bouwman v. d. H. te Wateringen, zonder dat men tot nog toe de schuldigen heeft kunnen ontdekken. Men is namelijk in eene weide gekomen, waarin de koebeesten van H. weidden, en heeft aldaar eene der beste koeijen den hals afgesneden, waarna de misdadigers een stuk vleesch van circa 40 à 50 ₰ hebben medegenomen, en het overige gedeelte van het beest in de weide hebben laten liggen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 25 October.

Den 27sten dezer zal de Belgisch-Luxemburgsche spoorweg plegtig, in bijzijn van den koning en van zijn gezin, worden ingewijd.

— In de gemeente Bonsecours (Henegouwen) had dezer dagen een treurig voorval plaats. Eene herbergierster was uitgegaan, hare drie kinderen, waarvan het oudste slechts 4 jaren telde, alleen te huis latende. Toen de vrouw terugkeerde, kwam haar uit de kamer waar de kinderen waren, eene zware rookwolk tegen, en zij vond slechts de verkoolde lijken harer lievelingen. Waarschijnlijk heeft een der kinderen met de in het vertrek aanwezige lucifers gespeeld, waardoor zijne kleederen vlam hebben gevat.

ENGELAND.

LONDEN, 24 October.

Onze consul te Mozambique, de heer M'Leod, is met zijne echtgenoot hier aangekomen, omdat zij ten gevolge zijner vertoogen tegen den aldaar gedreven wordende slavenhandel, aan de verregaandste beleedigingen waren blootgesteld. Hij is genoodzaakt geweest zijne vlag neer te halen en te vertrekken, omdat de Portugesche ambtenaren niet bij magte waren hem te beschermen. Eenigen tijd na zijne aankomst, in Julij 1857, werd hij met achting behandeld, maar zoodra hij aan de ambtenaren eenige vertoogen had gedaan over den slavenhandel, begon men een stelsel van vervolging op hem toe te passen; men belette hem dienstboden te bekomen (daar deze allen tot den slavenstand behooren) en sneed hem allen toevoer van levensmiddelen af, daar b. v. de bakkers weigerden, hem brood of meel te verkoopen, en toen hij zich daarover bij den gouverneur beklaagde, antwoordde deze, dat hij bakker noch molenaar was. Toen het Engelsche oorlogschip *Persia* aankwam, streek hij zijne vlag, en achtte hij zich toen eerst verlost van het levensgevaar, waarin hij langen tijd had verkeerd door de opgewondenheid des volks, die door de invloedrijke klasse der slavenhandelaars werd aangehitst en onderhouden.

— De heer Lionel Rothschild heeft ƒ24,000 aan de school in de City geschonken, ten einde de renten van genoemde som te besteden aan het bezoldigen van een onderwijzer. Dit geschenk dient als een blijk van erkentenis voor de pogingen door de kiezers der City in het werk gesteld, om den heer Rothschild toegang tot het parlement te verschaffen.

— De *Times* berekent dat er van het inlandsche krijgsvolk van Bengalen, hetwelk in opstand is gekomen, de ontwapende regementen niet medegerekend, nog maar twee vijfde gedeelten overig zijn, terwijl omstreeks 40,000 Cipayers gesneuveld zijn of de doodstraf ondergaan hebben, en een groot aantal anderen door ziekte, wonden en gebrek omgekomen is.

— In het kasteel van Windsor is een der grootste op de Chinezen veroverde kanonnen geplaatst. Dit stuk is zeer kunstig gegoten; om het te laden heeft men 30 ₰ buskruid noodig, terwijl het kogels ter zwaarte van twee centenaars kan werpen.

— Het heeft de algemeene opmerkzaamheid tot zich getrokken dat de *Times* en de *Morn. Chronicle* hunnen tegenstand tegen de doorgraving van de landengte van Suez hebben laten varen en thans trachten aan te toonen dat Engeland bij die onderneming, daar zij den weg naar Indië met 3000 mijlen verkort, niet anders dan winnen kan.

— Eene militaire commissie doet thans eene reis langs de kusten van Ierland, ten einde den staat der versterkingswerken op te nemen.

— De steenkolen-mijnwerkers van Leeds, ten getale van 1000, hebben eene vergadering gehouden, waarin door al de sprekers aanbevolen werd, den tegenstand op vreedzame wijze vol te houden, en alle gewelddadigheid in den strijd met de eigenaren der mijnen te vermijden. Er bestaat niet veel hoop op eene spoedige schikking; want de arbeiders willen tegen het verminderd loon niet werken, en de eigenaars willen van niets hooren dan van een onvoorwaardelijk hervatten van den arbeid.

— De *Wingrave*, een vaartuig van Nort-Shields naar deze stad bestemd, is door de schroefstoomboot *Kangaroo* in den grond gevaren. De geheele bemanning, uit 13 personen bestaande, is daarbij omgekomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 October.

De generaal Niel heeft aan den keizer het eerste deel aangeboden van het verslag van de werkzaamheden der Fransche genie bij het beleg van Sebastopol. Dit werk is voorzien van eenen keurigen atlas, waarin al de plannen van de achtereenvolgende werkzaamheden der Russische, Fransche en Engelsche artillerie zijn opgenomen.

— Men heeft thans uit Lissabon het berigt ontvangen dat de zaak tusschen onze regering en die van Portugal, over de *Charles Georges*, geschikt is en dat al de moeijelijkheden uit den weg waren geruimd. Niet alleen zal het vaartuig worden teruggegeven, maar ook eene schadeloosstelling aan den eigenaar worden uitbetaald, zonder dat de tusschenkomst van eene derde mogendheid noodig zij. Omtrent het bedrag der schadevergoeding wordt nog niets gemeld.

Voor de ontvangst van dit berigt had men reeds hier de tijding gekregen van de aankomst der Engelsche kanaalvloot op de Taag, maar men was zoo gerust op den goeden afloop der zaak, dat dit voorval weinig indruk alhier heeft gemaakt.

Volgens een gerucht, zou de schadeloosstelling bepaald zijn op 180,000 fr., waarvan 56,000 fr. aan de weduwe van den eersten stuurman, die in de gevangenis te Mozambique overleden is. Onze regering had 450,000 fr. geëischt.

— Het gerucht, onlangs medegedeeld, alsof een Christen kind door eenige Israëliten te Bologna, om zich te wreken wegens het gebeurde met het Israëlitisch kind, is weggevoerd, heeft zich niet bevestigd. Een zoodanig plan moet wel in een raad van Israëliten te Bologna door eenige heethoofden geopperd zijn, maar gevolg is er niet aan gegeven.

— Er vertrekken thans bijzonder veel Fransche zendelingpredikers naar de landen in en aan den Stillen Oceaan. Zoo zijn in den laatsten tijd 10 Marianisten naar Nieuw Caledonie, een bisschop met 10 andere geestelijken van de even genoemde vereeniging naar de Zuidzee-eilanden, 31 leden van het Lyonsche gesticht, genaamd Picpus, naar Otaheite, de Sandwichs-eilanden, Valparaiso, San Jago en Lucia, en 21 geestelijken van de vereeniging voor de buitenlandsche zendingen naar China vertrokken.

— Te Rouaan zal eene wolmarkt, hoofdzakelijk van Russische en Australische wol, worden opgerigt.

— In de omstreken van Marseille heeft eene geduchte wolkbreuk plaats gehad. De Rhône en de nevenrivieren, welke er zich in ontlasten, zijn zoodanig buiten hare oevers getreden, dat Roquevaire, Auriol en Aubagne onder water staan en er groote schade is aangerigt.

— De Spaansche expeditie tegen de zeeroovers van de Riffkust zal eerst in het aanstaande voorjaar plaats hebben.

— Een gedeelte van de kleine stad Darrical, in de Spaansche provincie Almeria, is onder groote rotsklompen bedolven, die losgeraakt waren van den top eens bergs, welke zich boven die stad verheft. Een aantal personen hebben door die ramp het leven verloren.

ITALIE.

De troepen, ter versterking van de Fransche krijgsmagt in den Kerkelijken Staat bestemd, bestaande uit 2000 man, zijn te Civita Vecchia ontscheept. Men verneemt thans dat de voorgenomene versterking van laatstgenoemde plaats voorloopig uitgesteld is.

— In de dagbladen is thans een brief geplaatst van den Napelschen advocaat Tajani, waarin hij verslag geeft van de verdrukkingen die hij heeft moeten verduren, nadat hij de verdediging van de beschuldigden in de zaak der *Cagliari* voor het hof te Salerno op zich genomen had. Men ziet daaruit, dat hij door vermomming heeft weten te ontkomen, 's daags vóór dat hij gevangen zou worden genomen. Dit alles verdient te meer afkeuring, wanneer men in aanmerking neemt, dat het Napelsche wetboek den advocaat, die weigert de verdediging van een beschuldigde op zich te nemen, strafbaar verklaart.

— Het dagblad *Cattolico*, te Genua, dat bij de inwijding van de kerk der Waldenzen in een ronwrand verscheen, is eenige dagen later van wege de Sardinische regering in beslag genomen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 25 October.

Gelijk te verwachten was is in de vereenigde zitting van de beide huizen van den landdag de noodzakelijkheid van het regentschap erkend. Dit besluit is zelfs zonder beraadslaging en met algemeene stemmen genomen, terwijl de leden onder een driewerf herhaald *Leve de koning! leve de prins-regent!* de zaal verlieten.

Morgen zal de prins-regent waarschijnlijk den eed afleggen.

— Voor de terugbezorging der aan de koningin te Leipzig ontvreemde portefeuille is eene belooning van 300 th. uitgeloofd.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 23 October.

De aartshertog Maximiliaan, stedehouder van Lombardye, doet thans een reistogtje in de Adriatische zee. Het vertrek van den prins uit Milaan wordt aan verschillende omstandigheden toegeschreven. Aan de Berlijnsche *Zeit* wordt daaromtrent van hier gemeld dat de aartshertog door de hooge ambtenaren met wantrouwen wordt gadegeslagen. Zijne zucht tot decentralisatie van het bestuur, en zijne verdraagzaamheid in het godsdienstige wekken achterdocht, ook het krijgsbestuur verwijt hem eene te groote zwakheid, daar Italië moeijelijk in bedwang kan worden gehouden, zonder het in staat van beleg te stellen. Dit alles zou den aartshertog aangespoord hebben om Milaan te verlaten, in afwachting van eene nadere beslissing van den keizer.

— De algemeene tentoonstelling van Duitsche kunstvoortbrengselen te Munchen is thans gesloten. De geldelijke uitkomst heeft de verwachting overtroffen.

RUSLAND.

Men verneemt dat de keizer twee gewigtige besluiten heeft genomen, welke een hoogst aangenamen indruk in Polen hebben gemaakt en spoedig door eene ukase zullen bekrachtigd worden. Het eene besluit betreft de recrutering; er is besloten dat in de drie eerstvolgende jaren geene ligtingen zullen plaats hebben. Het tweede besluit, hetwelk de keizer gedurende zijn verblijf te Warschau heeft genomen, geldt eene vermindering der grondbelasting.

— De Grootvorst Nicolaas en Michiel zijn te Tiflis aangekomen; en aldaar luisterrijk onthaald geworden. Des avonds was de stad verlicht en op eene hoogte buiten de stad werd een prachtig vuurwerk ontstoken.

TURKYE.

Volgens berigt uit Jeddah is die plaats door de kooplieden bijna geheel verlaten en heerscht er een groot gebrek aan levensmiddelen, vooral aan water.

— Uit Teheran wordt gemeld, dat de gevallen minister Muza-Agha-Khan met zijne beide zonen onder strenge bewaking in zijn huis gevangen wordt gehouden, en dat uit het onderzoek der rekeningen blijkt, dat hij jaarlijks ongeveer 3 millioen gulden van 's lands inkomsten in zijn eigen schatkist heeft geborgen. Ook behield hij van de 6 millioen, opgebragt als buitengewone belasting tijdens den oorlog met Engeland, bijna 4½ millioen voor zich zelven.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 25sten October de heer F. W. M. Hoogenstraaten, van Leyden, in de geneeskunde, na openbare verdediging van zijn academisch proefschrift: *Over de Scabies.*

STADS-BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, —

Gezien het adres van J. VAN HINSBERG & Co., Fabriekanten in Trijpen enz., wonende te Rotterdam, waarbij zij vergunning vragen om op de erven van het Pakhuis aan den Stillen Rijn, geteekend Wijk VI. No. 59, hetwelk zij tot Fabriek wenschen in te rigten, *twee verwkuipen* met daarbij behoorende *vuring* te mogen doen plaatsen.

Gelet op het Koninklijk besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen ter oprigting van sommige Fabrijken en Trafijken.

Doen te weten, dat tot het hooren der eigenaars en bewoners van de naastbijgelegene en belendende panden, ten opzigte der informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden gevaceerd, op het Raadhuis dezer Gemeente, op Maandag den 1sten November aanst., des voormiddags ten 11 ure; zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen dat verzoek op dien tijd in te brengen; terwijl bij verzuim daarvan, zij gehouden zullen worden, zich tegen de inwilliging niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. C. BUCAILLE, Wethr. waarnd. Burgemeester.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

LEYDEN, 26 October 1858.

De Jesuitenkerk, op de St. Pieterskerkgracht.

Onder de gebouwen, onlangs hier ter stede door den Heer J. Kneppelhout gekocht, hebben die der zoogenaamde Jesuitenkerk en de daaraan grenzende huizingen nog al belangstelling bij dezen en genen verwekt.

Een onderzoek omtrent het geheele perceel heeft voldoende bewezen, dat daar geen klooster gestaan heeft, maar dat die huizen sedert 1562 aan particulieren hebben toebehoord.

Wat de bovengenoemde kerk betreft, deze schijnt na 1674 daartoe te zijn ingerigt. De administrateurs dier kerk zullen hieromtrent naauwkeuriger berigten kunnen geven.

Het portret van den laatsten pastoor (of kommandeur) van de Pieterskerk zal in de bovengenoemde kerk later zijn geplaatst, toen de regering meerdere vrijheid aan de R. Catholieken vergunde.

Het huis van ds. Fangman, naast de toenmalige Rectory, was in 1581 het eigendom van Nicolaas Stockius, rector der Latynsche school en had in 1606, 10 schoorsteenen.

Nu volgen de verkochte percelen, waarvan men de eigenaars uit verschillende bronnen naauwkeurig kan leeren kennen, doch te uitgebreid om ze hier allen te vermelden.

1ste. Het groote huis, naast ds. Fangman, werd den 16den Junij 1562 door Adriaan Adriaansz. van Crimpen verkocht aan Sophia Willemsdr., wede. van Adriaan van Crimpen, bailluw van Rynland, die het naderhand opdroeg aan Weyntge Adriaansdr. 1), wede. van Philips Pietersz. Nan van Dordrecht, wiens dochter Neeltje Nan (gehuwd met den vleeschhouwer Willem Daniels van Delft) het den 20sten Januarij 1614 verkocht aan Cornelia van der Nath, wede. van jhr. Cyrck van Tritsum, voor *f* 2,800.

Dat huis had in 1606 slechts 3 schoorsteenen; doch in 1619 is daarbij gevoegd het huis van Maria van Bosschuysen, wede. van jhr. François van Lanscroon (welk huis afkomstig was uit het geslacht Lochorst of Duvenvoorde), zoodat het in 1657 aan Abraham Le Pla (gehuwd met Johanna de Mabus) verkocht werd voor *f* 20,180.

In dat achterhuis bevonden zich de schoone geschilderde vensterglazen met wapens (waarvan in de acte van 1619 gesproken wordt), doch die door wijlen den heer Linckers verkocht zijn, nadat er eene afteekening van gemaakt was.

2de en 3de. Daarop volgden (behalve het genoemde huis van Lanscroon met 11 schoorsteenen) twee huizen van Hillegonda van Zuylen van Nyevelt, eertijds non in de abdy van Rynsburg, waarvan zij er een bewoonde, sedert de verwoesting dier abdy.

Hare erfgenamen Theodora van Scharpenseel, wede. van jhr. Arent van Duvenvoorde en jhr. Aelbrecht van Schagen, heer van Burchoorn, verkochten die twee percelen in 1603 en 1606, waarvan het 2de in 1670 toebehoorde aan Nicolaas van Campen, en het 3de in 1675 aan Mauritius Smith.

In dat 3de huis bevond zich de bedoelde kerk, waarvan het gebouw tot 1805 nog op den naam stond van M. Smith.

Als eene bijzonderheid zij hier vermeld, dat het 2de huis in 1600 bewoond werd door de familie van Marnix van St. Aldegonde.

In welk verband de Latynsche spreuk: *Pax huic Domui* (vrede zij dezen huize) met het jaartal 1689 tot dat huis staat, is mij onbekend. Opmerkelijk is het echter dat het groote huis door Le Pla den 7den Mei 1689 verkocht is aan mr. Coenraad Ruysch.

De wapens in de poort zijn gemakkelijker op te sporen.

1) Zij woonde te Leyden sedert 1551.

R. E.

ADVERTENTIËN.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN, onder Directie van **BREEDÉ & VALOIS.**

MAANDAG 1 November. **Martin de Kruijer**, groot Drama in 3 Tijdvakken, naar het Fransch. (Nooit alhier, maar te Parijs op het *Théâtre de la Gaité*, van den 3den Augustus ll. tot heden, dagelijks met groot succès opgevoerd.) In het 1e Bedrijf: **Pas de deux**, door den Heer en Mad. ZINCK. In het 3de Bedrijf: **Pas de Matelot**, door den Heer ZINCK. Tot Slot: **Eene Vriendschapsdienst aan Blanchard**, Vaudeville in 1 Bedrijf, naar het Fransch.

Aanvang ten *half zeven* ure.

MAATSCHAPPIJ VOOR TOONKUNST TE LEYDEN.

Jaarlijksche Algemeene Vergadering der Leden, met hunne Dames. — **Uitvoering van Muziekstukken** door — uitdeeling van Prijzen enz. aan Leerlingen der Muziekschool, op Zaturdag den 30sten October 1858, 's avonds te *half zeven* precies in de Stadsgehoorzaal op de Breedestraat.

De Commiss. Secret. der Maatsch.
LEEMANS.

De Ondergeteekende verwittigt zijne geëerde Begunstigers dat hij met November zijne **Broodbakkers-Affaire** aan J. P. LANGEVELD heeft *overgedaan*, hun tevens dankende voor het aan hem sedert een reeks van jaren verleende vertrouwen, en zijnen Opvolger in hunne gunst aanbevelende.

J. H. WURSTER.

Volgens bovenstaande kennisgeving, de **Broodbakkers-Affaire** van den heer J. H. WURSTER *overgenomen* hebbende, zoo geef ik bij deze de verzekering dat ik niets zal nalaten om het door mijnen Voorganger genoten vertrouwen waardig te blijven.

LEIDEN, 26 October 1858. J. P. LANGEVELD.

Op eene School binnen deze Stad verlangt men op aannemelijke voorwaarden een geschikten **Kweekeling**. Adres met *franco* Brieven Lett. **G.** bij den Boekhandelaar J. H. ZITMAN, te *Leyden*.

Men verlangt **twee Gemeubeleerde Kamers**, binnen de Stad *Leiden*, nog deze week te aanvaarden. Opgave van huurprijs enz. in te zenden onder Letter **P.** bij GEBROEDERS VAN DER HOEK, Boekhandelaars.

AANBESTEDING.

BESTUURDEREN VAN HET WERKHUIS zullen op Vrijdag den 29sten October 1858 aan de minst Inschrijvende **aanbesteden:**

De levering van de volgende Artikelen, benoodigd van 1 November 1858 tot 30 April 1859, als: *Aardappelen*, *Rundvleesch*, *Rundvet*, *Gort*, *Rijst*, *Groene Erwten*, *Wortelen*, *Zuurkool*, *Selderij*, *Uijen*, *Prij*, *Peper*, *Koffij*, *Cichorei*, *Siroop*, *Melk en Steenkolen*.

Van 18 October tot op den dag der Aanbesteding zijn de monsters en voorwaarden ter inzage aan genoemde Inrigting en moeten de Inschrijvings-Billetten, op gezegeld papier, behoorlijk gesloten, ingeleverd worden op Vrijdag den 29sten October 1858, uiterlijk des namiddags ten 5 ure.

Bestuurderen voornoemd,
B. F. KRANTZ, *President*.
H. P. C. STOFFELS, *Secretaris*.

De Perceelen, Zaturdag den 23sten October ll., ten overstaan van den te *Leyden* residerenden Notaris Mr. H. OBREEN geveild, zijn in bod gekomen, als volgt:

Het Perceel No. 1 zijnde het HUIS tot *Apotheek* ingerigt, staande en gelegen te *Leyden*, aan de Haarlemmerstraat, geteekend Wijk VI. No. 455, op . . . . ƒ 2900.—.

Het Perceel No. 2 zijnde het KOFFIJHUIS te *Leyden*, aan het Kort-Rapenburg, Wijk IV. No. 167 en 167rood, op . . . . - 3100.—.
Nader verhoogd met . . . . - 200.—.

Het Perceel No. 3 zijnde de TABAKSWINKEL EN SLIJTERIJ, aan den hoek van de Turfmarkt en de Haarlemmerstraat, Wijk VI. No. 35, op . . . . - 3100.—.

Dezelve Perceelen zijn als nog te bezigtigen No. 1 op aanstaanden Donderdag des middags van 1 tot 4 ure, en Nos. 2 en 3 denzelfden dag van 10 tot 12 ure, alles op aanvrage bij de bewoners te doen.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris aan den Ouden Cingel, alwaar verhoogingen worden aangenomen tegen genot van *een vijfde* verhooging, zullende de toewijzing plaats hebben op Zaturdag 30 October 1858, des avonds ten 7 ure, in het voorzegde *Heeren-Logement*.

Bij de opveiling der na te melden onroerende Goederen, welke op Zaturdag den 23sten October jl. in het *Heeren Logement* aan den Burg binnen *Leyden* heeft plaats gehad, zijn dezelve in bod gesteld als volgt:

Eene partij WEI- of HOOILAND, genaamd *de Maliebaan*, gelegen buiten de Wittepoort der Stad *Leyden*, onder *Soeterwoude*, groot 2 bunders, 23 Roeden en 67 ellen, op . . . . ƒ 3500.—.
Nader verhoogd met . . . . - 500.—.

Een WINKELHUIS EN ERVE, staande en gelegen te *Leyden*, op de Breedestraat aan den hoek van de Papengracht, Wijk IV. No. 352 en 352rood, op . . . . - 3200.—.

En een HUIS EN ERVE op de Papengracht, Wijk IV. No. 365, op . . . . - 1025.—.

De afslag en finale toewijzing zal geschieden ter plaatse voorschreven, op Zaturdag den 30sten October e. k., des avonds ten *zeven* ure. Inmiddels worden verhoogingen aangenomen ten Kantore van den Notaris J. A. FRYN te *Leyden*.

PUBLIEKE VERKOOPING,

aan de Haven te *Leyden*, op Vrijdag den 29sten October 1858, des voormiddags ten 10 ure, van eene aanzienlijke partij nieuw **Timmerhout**, voornamelijk bestaande in: Vuren en Greenen Deelen, Ribben en Schroten van onderscheidene dikte, zwarte en lengte, **Wijburger**, **Noordsche en Vlotdeelen**, Kant- en Achterdeelen, Juffers, Kolders en Sparren, Dubbele en Enkele Latten, Eiken Planken en Ribben, en verdere Houtsoorten meer.

Heeren Secretarissen, Bestuurders, Correspondenten en Leden van Maatschappijen, Vereenigingen, Commissiën, Inrigtingen, enz., die *niet behooren* tot eene der rubrieken van de tweede afdeeling van DE BREUK EN SMITS' *Algemeen Adresboek*, wordt berigt, dat de vijfde afdeeling zal bevatten:

VERSCHILLENDE INRIGTINGEN,
vóór zoover daarvan opgaven zijn ingekomen.

Zij worden daarom beleefdelijk uitgenoodigd tot de toezending, vóór den 1sten November 1858, aan de drukkerij van gemeld adresboek, van zoodanige schriftelijke opgaven, waarvan hun de plaatsing wenschelijk, belangrijk of nuttig voorkomt, daar in die rubriek geene andere dan de *ingezondene* opgaven zullen geplaatst worden.

Een zeldzaam goedkoope uitgave van een Woordenboek voor alle Standen is de

VOLKS-ENCYCLOPÆDIE,

Behandelende Kunsten en Wetenschappen, de Levens van beroemde Mannen en Vrouwen, Nijverheid, Fabrieken, Stoomwezen, Stoomwerktuigen, Landbouw, Veeteelt, Tuinbouw, Bloemen, Kruiden, Gewassen, enz., enz., door

EENE VEREENIGING VAN ZAAKKUNDIGEN.

Dit werk is een volledige vraagbaak, die men bij duizende, dagelijks voorkomende zaken, kan raadplegen. Zoowel de Geletterde als de Koopman, de Winkelier, Landbouwer als de Ambachtsman, vinden in dit boek beknopt datgeen bijeen, waarover zij anders uitgebreide werken zouden moeten naslaan. De uitgegeven Afleveringen leveren een doorslaand bewijs, hoe in een beperkte ruimte vele zaken bij weinige uitgebreidheid degelijk kunnen behandeld worden. De prijs is zóó laag gesteld, dat deze een ieder tot den aankoop zal aanmoedigen. De uitgave geschiedt bij maandelijksche Afleveringen van 96 pagina's compressen druks, die à *dertig Cents*, bij inteekening, berekend worden. De nu verschenen Afleveringen 1—9 zijn bij alle Boekhandelaren ter inzage voorhanden.

H. A. M. ROELANTS, *Uitgever*.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 25 October.

Tarwe, jar. 10 cts, nieuwe 20 cts lager verkocht; goede en puike jarige van ƒ 9.— tot ƒ 9.40; mindere ƒ 8.20 à ƒ 8.90; goede en puike nieuwe ƒ 8.50 à ƒ 8.80; mindere ƒ 7.— à ƒ 8.20. Rogge: ƒ 6.— à ƒ 6.60. Gerst: Winter ƒ 4.50 à ƒ 5.60; dito Zomer ƒ 4.20 à ƒ 5.30.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte ƒ 10.70 tot ƒ 11.—. Pruissische Rogge ƒ 6.30 tot ƒ 6.40.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.
MAANDAG 25 October.

			Laagst. koers	Hoogst. koers	Gebleven
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$64\frac{1}{4}$	$64\frac{9}{16}$	—
Dito Certificaten	» 3	»	$76\frac{5}{16}$	$76\frac{1}{2}$	$76\frac{5}{16}$
Dito dito	» 4	»	$98\frac{7}{16}$	$98\frac{1}{2}$	$98\frac{7}{16}$
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	$92\frac{1}{2}$	—	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	$141\frac{1}{2}$	$140\frac{1}{4}$	140
O. I. Leening	» 4	»	$98\frac{7}{16}$	$98\frac{5}{16}$	$98\frac{5}{16}$
Aandeelen Holl. Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
BELGIE,	» $2\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»	$53\frac{3}{4}$	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3	»	—	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» $1\frac{1}{4}$	»	$30\frac{1}{4}$	$30\frac{1}{16}$	$30\frac{1}{4}$
Dito Obligatiën	» 3	»	$45\frac{1}{4}$	$45\frac{1}{4}$	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$41\frac{13}{16}$	$41\frac{7}{16}$	$41\frac{9}{16}$
Bewijzen Coupons			$6\frac{3}{4}$	$6\frac{1}{4}$	$6\frac{1}{4}$
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	$46\frac{1}{2}$	$46\frac{1}{2}$	$46\frac{1}{2}$
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$105\frac{3}{4}$	$105\frac{3}{4}$	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	$103\frac{5}{8}$	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	$90\frac{7}{8}$	$90\frac{7}{8}$	—
Dito 1840	» 4	»	$85\frac{1}{4}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	$85\frac{9}{16}$	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4	»	$85\frac{1}{4}$	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	—	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	66	$66\frac{1}{16}$	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	ƒ	—	—	—
Dito Obligatiën	» 4	pCt.	$84\frac{1}{2}$	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	» 5	»	$80\frac{3}{8}$	—	—
Dito	» 4	»	63	$63\frac{1}{4}$	—
Dito Metall.	» 5	»	$77\frac{13}{16}$	$77\frac{7}{8}$	[illegible]
Dito Nieuwe	» 5	»	$87\frac{1}{16}$	$87\frac{1}{4}$	[illegible]
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$	»	$39\frac{3}{4}$	$39\frac{9}{16}$	$39\frac{3}{4}$
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5	»	$101\frac{7}{8}$	—	—
SARDINIE,	» 5	»	—	—	—
PERU, Geldleening 1854	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
GRENADA, Obligatiën	» $3\frac{1}{2}$	»	$18\frac{3}{4}$	$18\frac{13}{16}$	—
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3	»	$18\frac{11}{16}$	$18\frac{1}{2}$	—
N.-AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.